

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว.๒๓๒๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างอิง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๒๒๔๙ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดทราบและพิจารณาเตรียมการปฏิบัติ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๔/๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๖๗ ง วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แล้ว โดยประกาศนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำสรุปสาระสำคัญของประกาศดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

สรุปสาระสำคัญ
ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. กำหนดชื่อประกาศว่า “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐” (ข้อ ๑)
๒. กำหนดวันใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ข้อ ๒) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๖๗ ง วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
๓. กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศนี้ (ข้อ ๓)
๔. บททั่วไป (หมวด ๑)
 - ๔.๑ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดการมูลฝอยตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีระบบที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ (ข้อ ๔)
 - ๔.๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์ สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ (ข้อ ๕)
๕. การเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย (หมวด ๒)
 - ๕.๑ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามหมวดนี้และตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานเฉพาะด้วย (ข้อ ๖)
 - ๕.๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดภาชนะรองรับมูลฝอยไว้ในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ และให้ผู้ครอบครองเจ้าของสถานที่เอกชนซึ่งเปิดให้ประชาชนเข้าไปได้จัดภาชนะรองรับมูลฝอย โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (ข้อ ๗)
 - ๕.๓ กำหนดให้ภาชนะรองรับมูลฝอยต้องเหมาะสมกับการใช้งาน มีสีเฉพาะ ดังนี้ (๑) สีน้ำเงิน สำหรับมูลฝอยทั่วไป (๒) สีเขียว สำหรับมูลฝอยอินทรีย์ (๓) สีเหลือง สำหรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ (๔) สีส้ม สำหรับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และเพื่อความปลอดภัยอาจจัดภาชนะที่มีลักษณะโปร่งใสได้ (ข้อ ๘)
 - ๕.๔ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอยให้ประชาชนทราบล่วงหน้า (ข้อ ๙)
 - ๕.๕ กำหนดให้การเก็บและขนมูลฝอยให้บรรจุไว้ในอุปกรณ์หรือยานพาหนะซึ่งกันน้ำและปิดอย่างมิดชิด รวมทั้งจัดการป้องกันไม่ให้เกิดการตกหล่นรั่วไหล และต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ การจราจร สุขภาพ อนามัย หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน (ข้อ ๑๐)
 - ๕.๖ กำหนดให้คัดแยกมูลฝอยที่จัดเก็บได้ก่อนกำจัด และให้กำจัดโดยวิธีที่เหมาะสมกับมูลฝอย หรือสอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพและคุณสมบัติของมูลฝอย หรือสภาพภูมิสังคม โดยระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด รวมทั้งให้ส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเอง ในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ข้อ ๑๑)
 - ๕.๗ กำหนดให้กำจัดมูลฝอยวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธี ดังนี้ (๑) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (๒) การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ (๓) การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน (๔) การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน (๕) วิธีอื่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดหรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ (ข้อ ๑๒)

๖. การมอบหมายให้เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย (หมวด ๓)

๖.๑ กำหนดกรณีการร่วมดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หากจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่จะดำเนินการเอง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ในการดำเนินการได้โดยปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีการมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย หากจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่จะดำเนินการเอง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการได้ โดยปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม (ข้อ ๑๓)

๖.๒ กำหนดให้ในการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๖.๑ คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง มีหน้าที่แนะนำและกำกับราชการส่วนท้องถิ่นในการรวมกลุ่มของราชการส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด ตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้มีระบบจัดการและกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

กรณีราชการส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการได้หรือกรณีดำเนินการข้ามเขตจังหวัด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง ขอทำความตกลงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมายก่อน ดำเนินการ (ข้อ ๑๔)

๖.๓ กำหนดกรณีการมอบหมายเอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย หากจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่ราชการส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง โดยคำนึงถึง (๑) ประสิทธิภาพความคุ้มค่า (๒) วินัยการเงินการคลัง (๓) ประโยชน์ (๔) ความโปร่งใสในการตัดสินใจ (๕) การจัดสรรความเสี่ยง (๖) สิทธิประโยชน์ผู้รับบริการและผู้ให้บริการ (๗) การแข่งขันอย่างเป็นธรรม (ข้อ ๑๕)

๖.๔ กำหนดกรณีราชการส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการเก็บหรือขนมูลฝอย ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (ข้อ ๑๖)

๖.๕ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย (ยกเว้นวิธีฝังกลบ) ให้คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลางให้คำแนะนำในการจัดทำข้อเสนอเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ความเห็นชอบ โดยศึกษาและวิเคราะห์ (๑) เหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ (๒) ต้นทุน (๓) รูปแบบและระยะเวลา (๔) ผลตอบแทน (๕) ผลกระทบ วิธีป้องกันเยียวยา (๖) ความเสี่ยง (๗) ความพร้อมและกฎหมาย (ข้อ ๑๗)

๖.๖ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นคัดเลือกเอกชนโดยนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม และใช้วิธีประมูลก่อน (ข้อ ๑๘)

๖.๗ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นลงนามในสัญญาที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด (ข้อ ๑๙)

๖.๘ กำหนดให้การแก้ไขสัญญาในส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการได้ หากเป็นการแก้ไขสัญญาในส่วนสาระสำคัญ ให้เสนอประเด็นที่ขอแก้ไขต่อรัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย เพื่อให้ความเห็นชอบ (ข้อ ๒๐-๒๑)

๗. การดำเนินการ ใช้ และหาประโยชน์ (หมวด ๔)

๗.๑ กำหนดให้คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลางให้คำแนะนำแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน (ข้อ ๒๒)

๗.๒ กำหนดกรณีมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นให้ดำเนินการ ใช้ และหาประโยชน์จากมูลฝอยโดยการจำหน่าย จ่าย โอน และข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกัน (ข้อ ๒๓)

๘. บทเฉพาะกาล

๘.๑ กำหนดให้การจัดการมูลฝอยก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ หากยังไม่แล้วเสร็จและดำเนินการตามประกาศนี้จะเหมาะสมและเป็นประโยชน์มากกว่า ให้คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลางแนะนำเพื่อปฏิบัติตามประกาศนี้ (ข้อ ๒๔)

๘.๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีภาชนะรองรับให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่ประกาศนี้ใช้บังคับ (ข้อ ๒๕)

จัดทำโดย กก.กม.๑ (กม.สถ.)

๑ พ.ย. ๖๐

สรุปลงสาระสำคัญประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

1. การจัดการมูลฝอย

- ใช้หลักการพัฒนาย่างยั่งยืน ระบบมีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปใช้ประโยชน์อื่นได้
- ต้องรณรงค์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึก ให้ประชาชนมีส่วนร่วมลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่
- การเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย อปท. ต้องดำเนินการตามประกาศนี้และตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐาน เฉพาะด้วย

2. การเก็บและขนมูลฝอย

2.1 การจัดการขณะรองรับมูลฝอย

- มีลักษณะเหมาะสมกับการใช้งาน
- มีสีเฉพาะสำหรับมูลฝอยแต่ละประเภท
- อาจกำหนดข้อความสัญลักษณ์อื่นแทนก็ได้

ทั่วไป

อินทรีย์

นำกลับมาใช้ใหม่

ที่เป็นพิษหรืออันตรายชุมชน

** อปท. จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยในที่สาธารณะ และกำหนดให้เอกชนจัดให้มีภาชนะรองรับให้เพียงพอ เหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น (อย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน)

2.2 การวางแผนการเก็บขน

อปท. ต้องประกาศกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางกรเก็บ ขน ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

2.3 การดำเนินการ

- ให้บรรจุในอุปกรณ์/ยานพาหนะซึ่งกันน้ำและปิดมิดชิด ป้องกันการตกหล่นรั่วไหล
- ดำเนินการอย่างรวดเร็ว ระวังผลกระทบต่อจราจร สุขภาพ อนามัย / คุณภาพชีวิตประชาชน

3. การกำจัดมูลฝอย

- ให้คัดแยกมูลฝอยที่จัดเก็บได้ก่อนกำจัด
- ใช้วิธีการกำจัดที่เหมาะสมกับมูลฝอย
- ระวังผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
- ให้ดำเนินการตามวิธีการหนึ่ง/หลายวิธี ดังนี้
 - (1) ผึ่งกลบ
 - (2) หมักทำปุ๋ย/ก๊าซชีวภาพ
 - (3) กำจัดด้วยพลังงานความร้อน
 - (4) แปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง/พลังงาน
 - (5) วิธีอื่นที่ มท. กำหนด/คณะกรรมการจังหวัดแนะนำ

4. การมอบหมายให้เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย

4.1 การร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ/ อปท. อื่น

- ดำเนินการได้หากจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าดำเนินการเอง
- ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศ คกก. กระจายอำนาจให้แก่ อปท. ว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะของ อปท.

4.2 การมอบหมายหน่วยงานของรัฐ/ อปท. อื่น

- ดำเนินการได้หากจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าดำเนินการเอง
- ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคกก. กระจายอำนาจให้แก่ อปท. ว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะของ อปท. โดยอนุโลม

4.3 การรวมกลุ่ม (Clusters)

- คกก. จังหวัด/ คกก. กลาง มีหน้าที่แนะนำ กำกับ อปท. ในการรวมกลุ่มภายในจังหวัด ตามแนวทางที่ มท. กำหนด เพื่อให้มีระบบจัดการมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ

5. การมอบหมายเอกชนเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย

- ดำเนินการได้หากจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าดำเนินการเอง
- คำนึงถึง (1) ประสิทธิภาพความคุ้มค่า (2) วินัยการเงินการคลัง (3) ประโยชน์ (4) ความโปร่งใสในการตัดสินใจ (5) การจัดสรรความเสี่ยง (6) สิทธิประโยชน์ผู้รับบริการและผู้ให้บริการ (7) การแข่งขันอย่างเป็นธรรม
- ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
- การมอบหมายเอกชนดำเนินการ/ร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย (ยกเว้นวิธีฝังกลบ) ให้คกก. จังหวัด/คกก. กลาง ให้คำแนะนำในการจัดทำข้อเสนอเพื่อให้ รวม.มท. หรือผู้ที่ รวม.มท. มอบหมายให้ความเห็นชอบ
- การคัดเลือกเอกชนให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม และใช้วิธีประมูลก่อน

6. การดำเนินการ ใช้ และหาประโยชน์

- คกก. จังหวัด/คกก. กลาง ให้คำแนะนำแก่ อปท. ในการนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน
- กรณีมอบหมายหน่วยงานของรัฐ/ อปท. อื่น ให้ดำเนินการ ใช้ และหาประโยชน์จากมูลฝอยโดยการจำหน่าย จ่าย โอน และข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกัน

7. บทเฉพาะกาล

- การจัดการมูลฝอยก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ
- หากยังไม่แล้วเสร็จ และดำเนินการตามประกาศนี้จะเหมาะสมและเป็นประโยชน์มากกว่า ให้ คกก.จังหวัด/คกก. กลาง แนะนำ อปท. เพื่อปฏิบัติตามประกาศนี้
- อปท. จัดให้มีภาชนะรองรับเป็นไปตามประกาศฉบับนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่ประกาศนี้ใช้บังคับ